

ΕΝΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑ ΓΙΑ ΜΙΚΡΟΥΣ ΚΑΙ ΓΙΑ ΜΕΓΑΛΟΥΣ

ΤΗΣ Κ. Α. ΖΕΝΝΕΒΡΑΪ'Υ

Η Φλωρέτα

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ.— 'Η Φλωρέτα, μιά φτωχή και μικρούλα χωρική, περνάει μιά ζωή δυστυχισμένη στο σπίτι της. 'Η μητέρα της είχε αρρώστη βαρεία και ο πατέρας της που

ή αρρώστεια της γυναίκας του τον έκανε να χάσει το θάρρος του, γκρινιάζει και τη μαλλώνει από το πρωί ως το βράδυ. Και σαν να μη φτάνουν 'δλ' αυτά, τους δέρνει ή πιό μεγάλη φτώχεια. 'Η μόνη χαρά της Φλωρέτας είναι να πηγαίνει να θόσκη τη γίδα τους και την αγελάδα τους στα χωράφια, όπου συναντάει ένα μικρό θοσκό, το Γιάννη, και παίζει μαζί του. Σιγά-σιγά μιά στενή φίλα ενώνει τὰ δύο παιδιά κι' ο Γιάννης που είναι παιδί εύπορων χωρικών, αρχίζει να νοιώθει μεγάλο ενδιαφέρον για τη Φλωρέτα. 'Η μητέρα της Φλωρέτας πεθαίνει κ' η Φλωρέτα ξαναπηγαίνοντας σε λίγες μέρες στη θοσκή, βρίσκει εκεί το Γιάννη με την αδελφή του Ρόζα.

(Συνέχεια από το προηγούμενο)

— Στο σπίτι μας, που άλλου; απάντησε ή Ρόζα στη Φλωρέτα. 'Η μητέρα μας θα εύχαριστηθή πολύ, γιατί θέλει πάντα να κάνουμε το καλό, όταν περνάει από το χέρι μας.

— Ξέρεις τί λέω εγώ; είπε ο Γιάννης, λαθαινοντας κι' αυτός μέρος στη συζήτησι. Να πάμε τώρα άμέσως στο σπίτι. Θ' αφήσουμε 'δω την αγελάδα της Φλωρέτας να θοσκήση με τις αγελάδες μας και ή Πηδηχτούλα θάρθη ξοπίσω μας... 'Εχουμε τόσες 'δρες ως το βράδυ... 'Ελα, Φλωρέτα, πάμε...

Τί;... 'Αλήθεια, ήθελαν να την πάρουν μαζί τους στο σπίτι τους; Θα 'έβλεπε τη μητέρα του Γιάννη, το ώραίο τους σπίτι, την κίσα;... 'Η καρδιά της Φλωρέτας χοροπηδούσε μέσα στο στήθος της... Της φαινόταν πώς 'έβλεπε 'δνειρο...

Το αγροτικό σπίτι των γονέων του Γιάννη θρισκόταν δυο χιλιόμετρα μακριά από το λιβάδι όπου 'έβοσκαν ή αγελάδες.

Ο Γιάννης και ή αδελφή του κουβέντιζαν στο δρόμο. 'Η Φλωρέτα όμως περπατούσε σιωπηλή, γιατί ή συγκίνησίς της ήταν μεγάλη. 'Εβλεπε μπροστά της ένα δρόμο, από τον οποίο ποτέ δεν είχε περάσει ως τότε. Μεγάλες καστανιές με χονδρούς κορμούς τον παισιώναν. Σε λίγο 'εφτασαν σ' ένα μικρό δάσος πεύκων, το οποίο 'επρεπε να διασχίσουν. 'Ο Γιάννης και τὰ δύο κορίτσια πήραν ένα μονοπάτι και 'όταν βγήκαν από την άλλη μεριά του δάσους, ή Φλωρέτα είδε μπροστά της μιά μεγάλη 'εκτασι από χωράφια καλλιεργημένα, όπου τὰ στάχυα κυμάτιζαν μεστά και πράσινα. 'Ενα λιβάδι απλωνόταν πέρα από τὰ χωράφια, που το πότιζε ένα ρυάκι, περιστοιχισμένο 'όλόγυρα από λευκές.

Τέλος, φάνηκε ή αγροικία περικυκλωμένη από καρυδιές και τὰ γαυγίσματα ενός σκύλου ανάγγειλαν στην οικοδέσποινα την 'αφίξιν των. 'Ο σκύλος αναγνώρισε το Γιάννη κι' 'έτρεξε πηδώντας και χαρούμενος να τον 'υποδεχτή.

— Πίσω, Πιστέ! του φώναξε. Δεν βλέπεις 'οτι φοβάται ή Φλωρέτα!

Γραγματικά, ή μικρούλα κρύφτηκε φοβισμένη πίσω από τη Ρόζα, μόλις είδε το μαντρόσκυλο να τρέχη κατ' άπάνω τους.

Ο Γιάννης όμως την 'επιασε από το ένα χέρι, ή Ρόζα από το άλλο κι' 'έτσι θριαμβευτικά ή Φλωρέτα μπήκε μέσα στο σπίτι του φίλου της.

'Η μητέρα του Γιάννη δεν θρισκόταν εκεί.

— Θα είναι χωρίς άλλο στο σταύλο για τὰ δύο μικρά μοσχάρια μας, που θέλουν μεγάλη περιποίηση, 'επεν ή Ρόζα. 'Ελα, Φλωρέτα, σήμερα θ' αρχίση το μάθημα... Πάμε στο σταύλο...

Τὰ παιδιά πέρασαν την αυλή, αλλά μόλις δρασκελίσαν το κατώφλι, πλήθος περιστέρια πέταξαν και κάθησαν στο κεφάλι, στους ώμους και τὰ χέρια της Ρόζας.

— Μη θιάζεστε τόσο, πουλάκια μου, τους 'επεν ή νέα. Δεν είναι 'άκόμα ή ώρα του φαγητού.

Και σήκωσε τους ώμους της για να φύγουν τὰ περιστέρια. Αὐτὰ όμως ξαναγύριζαν πάλι, τσιμπώντας με το ράμ-

φος τους το λαιμό της και τὰ χείλη της, ξεφωνίζοντας, πηδώντας κάτω, κάνοντας τέλος χίλια - δυο παιγνίδια για να της δείξουν την αγάπη τους.

— Τί 'ωμορφα!... Τί 'ωμορφα! φώναξε ή Φλωρέτα. Πόσο θα ήθελα να 'έχω κι' εγώ τέτοια χαριτωμένα πουλάκια.

— 'Ελα! 'Ελα! Δεν ήρθαμε 'δω για παιγνίδια... 'Ηρθαμε για δουλειά, της 'επεν ή Ρόζα.

— 'Α! σείς είστε παιδιά; φώναξε τη στιγμή εκείνη ή μητέρα του Γιάννη, προβάλλοντας στην πόρτα του σταύλου. Ποιό είν' αυτό το κοριτσάκι που φέρνετε μαζί σας;

— Είναι φιλενάδα μας, μητέρα... Το βράδυ θα σου πούμε την ιστορία της... Τώρα σου λέμε μοναχά πώς θέλει να γίνη καλή νοικοκυρά και τη φέραμε 'δω για να μάθη να κάνη τις δουλειές του σπιτιού.

— Πόσων χρόνων είσαι, μικρούλα μου; ρώτησε την Φλωρέτα ή μητέρα του Γιάννη.

— 'Οχτώ, κυρά μου.

— Και τί θέλεις να μάθης;

— 'Ο,τι θέλεις 'εσύ, μὰ πρώτα-πρώτα ν' 'αρμέγω την αγελάδα μας.

— Θα μάθης, μικρούλα, θα μάθης... Κι' 'ακριβώς δεν 'έχω 'αρμέξει 'άκόμα τη Σκούρα και την 'Ασπρη... Θα με δις πώς 'αρμέγω. Στην 'Ασπρη μάλιστα μπορείς να δοκιμάσης και σύ, γιατί είναι εύκολη και καλή...

'Η μητέρα του Γιάννη πήρε ένα σκαμνάκι, ένα καλοπλυμένο κάδο και κάθησε κοντά στην αγελάδα, τη Σκούρα, 'όπως την 'ελεγαν.

'Η Φλωρέτα 'είχε ανοίξει τόσα τὰ μάτια της για να βλέπη.

'Αφού ή μητέρα του Γιάννη 'αρμεξε τη Σκούρα, 'επεν:

— 'Ηρθε ή σειρά της 'Ασπρης τώρα... Δόσε μου, μικρούλα μου το χεράκι σου να σε μάθω πώς 'αρμέγουν.

Και ή καλή γυναίκα πίεζε τὰ δαχτυλάκια της Φλωρέτας 'άπανω στο μαστό της αγελάδας.

— Κατάλαβες, 'ε; τη ρώτησε σε λίγο.

— Ναι... μὰ δεν ξέρω πάλι...

— Τώρα θα το δούμε... Κάθησε 'εσύ στο σκαμνί... Βάλε τον κάδο 'ανάμεσα στα πόδια σου... Δοκίμασε τώρα...

'Η μικρούλα χανόταν κάτω από την κοιλιά της αγελάδας, ή οποία 'ωστόσο δεν ήταν και πολύ μεγάλη.

— 'Ε, κατάλαβες τώρα... Μπράβο! Σφίξε πιό δυνατά, γειά σου!

'Αλλά το γάλα δεν κατέβαινε. Τότε ή μητέρα του Γιάννη 'εσκυψε, 'επιασε το χέρι της Φλωρέτας, το πίεσε και — 'ω, τί θαύμα! — το γάλα 'αρχισε να τρέχη λευκό και θερμό μέσα στον κάδο.

— 'Ετσι! φώναξε ή Ρόζα. Σφίξε με τὰ δύο σου χέρια τώρα!

'Η Φλωρέτα 'εβαλε 'όλα της τὰ δυνατά και τὰ κατάφερε και μόνη της μιά χαρά. 'Η μητέρα του Γιάννη, 'απορώντας με την τόση 'επιδεξιότητά της, της 'επεν τότε:

— 'Είσ' 'εξυπνο κοριτσάκι, μικρούλα μου, και σου λέω πώς θα γίνης πολύ καλή νοικοκυρά!

'Εφτανε εκείνο το μάθημα για την ήμερα εκείνη. Αὐτῆς της ιδέας ήταν ή μητέρα του Γιάννη. 'Η καλή γυναίκα ήταν κατευχαριστημένη με τὰ παιδιά της, που 'εδείξαν 'οτι είχαν καλή κι' ευαίσθητη καρδιά και θέλησαν να σώσουν από την 'αθλιότητα το φτωχό εκείνο κοριτσάκι.

'Αφού βγήκαν από το σταύλο, ή Ρόζα κι' ο Γιάννης 'επήραν τη Φλωρέτα και την γύρισαν σ' 'όλο το σπίτι. 'Ω! ήταν σωστή 'επαυλις το σπίτι εκείνο... 'Είχε τόσα πράγματα!... Γουρουνόπουλα τριανταφυλλιά και μαύρα, χήνες, κόττες, διάνους, 'ο,τι ήθελες!... 'Η Φλωρέτα, που δεν 'είχε διη ποτέ της διάνους, τὰ χρειάστηκε 'όταν 'άκουσε τη θραχνή φωνή τους και 'είδε τον κόκκινο λαιμό τους, 'ο οποίος κοκκίνιζε 'άκόμα πιό πολύ, από το θυμό τους, 'όταν ο Γιάννης, για να διασκεδάση την Φλωρέτα, τους φώναζε πειραχτικά: «'Είνε πιό κόκκινη από σ'ας! Πιό κόκκινη!» και τους 'εδείχνε τη

μικρή του φίλη.

“Αλλά ή Φλωρέτα προτιμούσε τὰ περιστέρια και προπάντων τὸ σκύλο τὸν Πιστό, πού ἔγινε ἀμέσως φίλος της και τῆς ἔγλυφε τὰ χεράκια.

— Παιδιά, ἐλάτ' ἐδῶ! τοὺς φώναξε σὲ κάποια στιγμή ή μητέρα τοῦ Γιάννη. Σήμερα ζύμωσα κι' ἔκανα μιὰ τυρόπιττα... Νά, πάρτε την, καθήστε κάτω ἀπὸ ἕναν ἴσκιο και φάτε την... Ρόζα, πάρε και μερικά κεράσια!

Τί χαρά ἦταν ἐκείνη! Τὰ παιδιά πήραν τὴν πῆττα και τὰ κεράσια κι' ἔτρεξαν νὰ καθήσουν σὲ μιὰ γωνιά τῆς αὐλῆς. Ὁ Γιάννης ἔτοιμαζόταν νὰ κόψη τὴν πῆττα, ἀλλὰ ἔξαφνα τοῦ ἦρθε μιὰ ἰδέα και εἶπε, κυττάζοντας στὰ μάτια τὴν ἀδελφή του:

— Τί λές; Δὲν δίνουμε ὀλόκληρη τὴν πῆττα τῆς Φλωρέτας, γιὰ νὰ τὴ φάη μαζί με τὸν πατέρα της τὸ βράδυ; Πῶς θὰ τοῦ φανῆ τοῦ φτωχοῦ τοῦ πατέρα της πού θάχη τόσο καιρὸ νὰ φάη τυρόπιττα... Ἐμεῖς ἐδῶ τρώμε κάθε μέρα!...

— Ναι! Ναι! Μπράβο, Γιάννη! Καλὰ τὸ σκέφτηκες! φώναξε ή Ρόζα.

— Ὁχι, ὄχι, δὲν κάνει νὰ τὴν πάρω ὅλη τὴν πῆττα, εἶπε με ντροπὴ ή Φλωρέτα. Τί θὰ πῆ ή μητέρα σας, ὅταν τὸ μάθῃ;

— Θὰ πῆ ὅτι κάναμε πολὺ καλὰ πού σοῦ τὴν δώσαμε και θὰ μᾶς φτιάξῃ μιὰ ἄλλη αὔριο. Πάρ' την, Φλωρέτα, θὰ λυπηθῶ πολὺ ἂν δὲν τὴν πάρῃς...

Κι' ὁ Γιάννης φίλησε τὴ μικρή του φίλη.

— Τί καλοὶ πού εἴσαστε ὅλοι σας! Τί καλοὶ! Και πῶς σας ἀγαπῶ ὄλους! φώναξε ή Φλωρέτα κατασυκινημένη.

Ἐβαλαν κατὰ μέρος τὴν πῆττα, ἀλλὰ τὰ κεράσια τὰ ἔφαγαν με πολλὴ ὄρεξι και τὰ εὔθυμα και ζωηρά λόγια τους ἀκουγόντουσαν ὡς τὸν σταῦλο.

Ὅταν ἦρθε ή ὥρα τῆς ἀναχωρήσεως, ή Φλωρέτα πῆγε ν' ἀποχαιρετήσῃ τὴ μητέρα τοῦ Γιάννη και νὰ τὴν εὐχαριστήσῃ.

— Ἐλα νὰ σὲ φιλήσω, μικρούλα μου, τῆς εἶπε ἐκείνη. Αὔριο νάρθῃς πάλι... Θέλω κάθε μέρα νὰ μαθαίνῃς και κάτι...

Ὁ Γιάννης συνάδευσε τὴ Φλωρέτα ὡς τὸ λειβάδι. Ἡ μικρούλα ἦταν τόσο συγκινημένη ὡστε δὲν ἔλεγε τίποτε... Κάθε τόσο μόνο ἔσφιγγε τὸ χέρι τοῦ φίλου της... Ἴσως ἤθελε νὰ βεβαιωθῇ ὅτι δὲν ἦταν ὄνειρο ὅσα εἶδε τὴν ἡμέρα ἐκείνη... Κύτταζε τὸ Γιάννη και τοῦ χαμογελοῦσε... Εἶχε δίκη ή μικρή ὄρφανὴ νὰ μὴν πιστεῦῃ στὰ μάτια της. Ἦταν ἐντελῶς και νούργιο πράγμα γι' αὐτὴ ή εὐτυχία!...

Ὁ Πιστός τοὺς παρακολούθησε και βοήθησε τὸ Γιάννη νὰ βγάλῃ τὴν ἀγελάδα τῆς Φλωρέτας ἀπὸ τὸ λειβάδι. Κι' αὐτὴ ἀκόμα ἦταν εὐτυχισμένη τὴν ἡμέρα ἐκείνη... Τὸ τρυφερὸ χορτάρι τοῦ λειβαδιοῦ ἦταν ἀσυγκρίτως καλύτερο ἀπὸ τ' ἀγκάθια τοῦ δρόμου πού ἔτρωγε ὡς τότε.

— Καληνύχτα, Γιάννη μου! εἶπε ή Φλωρέτα, σφίγγοντας τὸ χέρι τοῦ φίλου της. Και πὲς τῆς μητέρας σου πῶς πήρα ὀλόκληρη τὴν πῆττα ὄχι ἀπὸ λαιμαργία, ἀλλὰ γιὰ νὰ φάῃ κι' ὁ πατέρας μου ὅπως εἶπες.

Ὁ ΠΟΥ ΕΝΑ ΣΚΥΛΑΚΙ ΠΑΙΖΕΙ ΣΠΟΥΔΑΙΟ ΡΟΛΟ

Ἡ Φλωρέτα ξαναγύρισε στὸ καλυθόσπιτό τους πρὶν ἀπὸ τὸν πατέρα της. Ἐβαλε ἕνα πιάτο στὸ τραπέζι, μέσα σ' αὐτὸ τὴν τυρόπιττα, ἔπειτα δυὸ ποτήρια και δυὸ φέτες ψωμί. Τί καλὰ πού θὰ ἦταν ὅμως ἂν εἶχαν στὸ δεῖπνο τους και λίγο γάλα!... Γι' αὐτὸ πῆγε στὸ σταῦλο και δοκίμασε ν' ἀρμέξῃ τὴν ἀγελάδα τους... Ἡ ἀγελάδα ὅμως δὲν ἦταν τόσο εὐκόλη ὅσο ή ἄστορκ. Ἐτσι στὸ τέλος ή Φλωρέτα ἀναγκάστηκε νὰ φωνάξῃ τὴ γειτόνισσά τους γιὰ νὰ τὴν ἀρμέξῃ γιὰ τελευταία φορά. Γέμισε ὕστερα με γάλα μιὰ γαβάθα και τὴν ἔβαλε ἀπάνω στὸ τραπέζι,...

Ποτὲ ή Φλωρέτα δὲν περίμενε με τόσο ἀνυπομονησία τὸν πατέρα της ὅσο ἐκείνο τὸ βράδυ... Ἡ καρδιά της χτυπούσε δυνατά... Τέλος, σὲ κάποια στιγμή ἄκουσε ἀπ' ἔξω τὸ βῆμα του.

Ὁ Φραντὶ μπῆκε μέσα στὸ καλυθόσπιτο λυπημένος και ἀποκαμωμένος, ὅπως ἦταν ἀπὸ τὸν καιρὸ πού πέθανε ή γυναίκα του.

— Ἐδῶ εἶσαι Φλωρέτα; ρώτησε.

Εἶχε νυχτώσει πειὰ και σκοτάδι ἀπλωνόταν μέσα στὸ σπιτάκι.

— Ναι, πατέρα.

— Ἄναψε τὸ σπερματσέτο!

Ἡ μικρούλα ὑπάκουσε και σὲ λίγο φωτίστηκε ή κάμαρη πρὸς τὸ μέρος τοῦ τζακιου, κοντὰ στὸ ὁποῖο ἦταν τὸ τραπέζι.

— Τ' εἶν' αὐτὰ ἐδῶ στὸ τραπέζι; ρώτησε ὁ Φραντὶ ξαφνιασμένος.

— Τὸ δεῖπνο μας, πατέρα.

Ὁ Φραντὶ πλησίασε και σήκωσε ἀπὸ τὸ πιάτο τὴν τυρόπιττα.

— Πού τὴν βρήκες αὐτὴ τὴ πῆττα; ρώτησε.

— Μοῦ τὴν ἔδωσαν.

— Καμμιά γειτόνισσα, χωρὶς ἄλλο, ἀπὸ καλωσύνη...

— Ὁχι, πατέρα, μοῦ τὴν ἔδωσαν κάποιοι φίλοι μου ποῦνε καλοὶ, πολὺ καλοὶ!... Τὴν ἔφερα γιὰ σένα, πατέρα! Κύτταξε νὰ φᾶς πολὺ...

— Και βέβαια, αὐτοὶ πού σοῦ τὴν ἔδωσαν εἶνε καλοὶ ἄνθρωποι, ἀφοῦ σὲ λυπήθηκαν... Μὰ δὲν κάνει νὰ ζητιανεύῃς...

— Δὲν ζητιάνεψα, πατέρα...

Και ή Φλωρέτα, γιὰ ν' ἀλλάξῃ κουβέντα, ρώτησε τὸν πατέρα της ἂν ἦταν κουρασμένος. Φοβόταν μήπως τὴν ρωτήσῃ ὁ πατέρας της ποῖος τῆς ἔδωσε τὴν πῆττα και τῆς ἀπογορέψῃ νὰ ξαναπάῃ στὴν ἀγροικία τοῦ Γιάννη, πράγμα πού θὰ τὴν λυποῦσε κατὰκαρδα. Ἀλλὰ στὰ χωριά, οἱ γείτονες βοηθᾶνε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο κι' ὁ Φραντὶ ὑπόθεσε ὅτι κάποια καλὴ γειτόνισσα ἔδωσε στὴν κόρη του τὴν πῆττα.

Ἡ Φλωρέτα εἶχε ἀνάψει φωτιά κι' ὁ Φραντὶ, ἀφοῦ ζεστάθηκε καλὰ, πλησίασε στὸ τραπέζι κι' ἔκοψε ἕνα κομμάτι ψωμί, τὸ ὁποῖο ἔφαγε με γάλα ἀργὰ - ἀργὰ, ὅπως ὄλοι οἱ χωρικοὶ, πού μόνο τὴν ὥρα τοῦ φαγητοῦ ἔχουν γιὰ νὰ ξεκουράζονται. Κ' ή Φλωρέτα ἔτρωγε κι' αὐτὴ, κι' ὅταν ἦρθε ή σειρὰ τῆς πῆττας, ὁ Φραντὶ ἔδωσε στὴν κόρη του ἕνα κομμάτι και κράτησε ὁ ἴδιος ἕνα ἄλλο.

— Ἀρχοντόπηττα! εἶπε ὁ πατέρας τῆς Φλωρέτας μόλις τὴν δοκίμασε.

Και τὸ σκυθρωπὸ πρόσωπό του ἀρχισε σιγὰ - σιγὰ νὰ γίνεται χαρούμενο.

— Σίγουρα θᾶνε σπουδαία ή νοικοκυρὰ αὐτὴ πού τὴν ἔφτιαξε. Γεῖα στὰ χέρια της! Μπράβο! Χρόνια ἔχω νὰ φάω τέτοια πῆττα!...

Ἡ Φλωρέτα ἦταν κατενθουσιασμένη. Ἀπὸ τὴ χαρά της πού ἔβλεπε γελαστὸ τὸ πρόσωπο τοῦ πατέρα της, ξεχνούσε νὰ φάῃ...

— Ἀλήθεια, πόσο καλὰ τὸ σκέφτηκε ὁ φίλος της ὁ Γιάννης νὰ τῆς δώσῃ ὅλη τὴ πῆττα!

Πρῶτῃ φορὰ μετὰ τὸν θάνατο τῆς μητέρας της, ὁ πατέρας της ἔτρωγε με ὄρεξι και μιλοῦσε κάπως... Ἀφοῦ τελείωσαν τὸ φαγητὸ τους, ὁ Φραντὶ, ὁ ὁποῖος ἦταν κουρασμένος ἀπὸ τὴ δουλειὰ τῆς ἡμέρας, ἔτοιμάστηκε νὰ πλαγιάσῃ.

— Καληνύχτα, Φλωρέτα μου, τῆς εἶπε, και κοιμήσου ήσυχὰ σὰν ἀρνάκι.

Και τὴν φίλησε μ' ἀγάπη ἀπάνω στὰ καθαρὰ και ροδοκόκκινα μάγουλά της.

Ἡ Φλωρέτα πραγματικὰ κοιμήθηκε σὰν ἀρνάκι τὴ νύχτα ἐκείνη και στὸν ὕπνο της ὠνειρεύτηκε μεγάλους διάνους, φορτωμένους με πῆττες.

(Ἀκολουθεῖ)

— Ἀρχοντόπηττα! εἶπε ὁ πατέρας τῆς Φλωρέτας.